ISSN 1301-3718

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of Faculty of Educational Sciences

Yıl: 2008 Cilt: 41 40. Yıl Özel Sayı

Prof. Dr. Hâmide Topçuoğlu Anısına

40. Yıl

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ
JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

Yıl: 2008 **Cilt: 41** **Özel Sayı**

EDİTÖRLER KURULU

Baş Editör (Gen. Yay. Yönt. Yazı İşleri Md.) : Doç. Dr. Sinan OLKUN

Editör Yardımcıları : Doç. Dr. Deniz DERYAKULU
Doç. Dr. Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ

Editörler Kurulu : Doç. Dr. Nükhet ÇIKRIKÇI DEMİRTAŞLI
Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
Yrd. Doç. Dr. H. Ömer ADIGÜZEL
Yrd. Doç. Dr. Seher SEVİM
Yrd. Doç. Dr. Melike Türkan BAĞLI
Yrd. Doç. Dr. Berrin BAYDIK

Editörler Kurulu Sekreteri : Arş. Gör. Gökhan DUMAN
Arş. Gör. Ümüt AKAGÜNDÜZ

Kapak Tasarım : Hakkı USLU

Yayın İdare Merkezi Adresi:

Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi
06590 Cebeci ANKARA

Tel: 0(312)363-3350
Belgegeçer: 0(312)363-6145
e-posta:auebfd@gmail.com

Dergide yer alan yazılarda belirtilen görüşlerden yazarları sorumludur.
Yayımlanmasına 1968 yılında başlanan Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 29.05.1995 tarih ve 118/ 555 Sayılı Fakülte Kurulu Kararı ile 1995 yılından itibaren Ulusal Hakemli Dergi olarak yayımlanmaktadır. Yaygın bir dergidir.
Dizinleme: Directory of Open Access Journals (DOAJ) ve TÜBİTAK/ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı tarafından Ulusal Hakemli Dergi olarak dizinlenmektedir. http://ulakbim.gov.tr/cabim/ut/uvt/sbvt

DANIŞMA KURULU (İsimler Alfabetik Sıradadır)

A. Gönül AKÇAMETE, *Prof. Dr.*
Ali BALCI, *Prof. Dr.*
Ayla OKTAY, *Prof. Dr.*
Belka ÖZDOĞAN, *Prof. Dr.*
Emine AKYÜZ, *Prof. Dr.*
Gönül KIRCALİ İFTAR, *Prof. Dr.*
Hüseyin BAŞAR, *Prof. Dr.*
Işıl ÜNAL, *Prof. Dr.*
Latife BIYIKLI, *Prof. Dr.*
M. Ali KISAKÜREK, *Prof. Dr.*
Mahmut TEZCAN, *Prof. Dr.*
Mine TAN, *Prof. Dr.*
Nizamettin KOÇ, *Prof. Dr.*
Nuray SENEMOĞLU, *Prof. Dr.*
Serap ÖZDENİZ, *Prof. Dr.*
Tanju GÜRKAN, *Prof. Dr.*
Uğur ÖNER, *Prof. Dr.*
Ülker AKKUTAY, *Prof. Dr.*

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi
Yıl: 2008, Cilt:41, Özel Sayı Yer Alan Yazıların Hakem Listesi
(İsimler Alfabetik Sıradadır)

A. Gönül AKÇAMETE, *Prof. Dr.*
Ayşe ÇAKIR İLHAN, *Prof. Dr.*
Bahri ATA, *Prof. Dr.*
Banu YANGIN, Prof. Dr.
Binnur YEŞİLYAPRAK, *Doç. Dr.*
Cahit KAVCAR, *Prof. Dr.*
Canan KARABABA, *Yrd. Doç. Dr.*
Cem BABADOĞAN, *Yrd. Doç. Dr.*
Faruk ÖZTÜRK, *Yrd. Doç. Dr.*
Firdevs GÜNEŞ, *Prof. Dr.*
H. Ömer ADIGÜZEL, *Yrd. Doç. Dr.*
Hasan ÜNDER, Doç. Dr.
Hayati AKYOL, *Doç. Dr.*
İsmail GÜVEN, *Doç. Dr.*
Işıl ÜNAL, *Prof. Dr.*
Kasım KARAKÜTÜK, *Prof. Dr.*
Mahmut TEZCAN, *Prof. Dr.*
Mehmet Ali KISAKÜREK, *Prof. Dr.*
Mustafa ERGÜN, *Prof. Dr.*
Nehir SERT, *Doç. Dr.*
Nejla TURAL, *Prof. Dr.*
Nizamettin KOÇ, *Prof. Dr.*
Rafet AYDIN, *Dr.*
Sedat SEVER, *Prof. Dr.*
Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ, *Prof. Dr.*
Sibel GÜNEYSU, *Prof. Dr.*
Sinan OLKUN, *Doç. Dr.*
Tanju GÜRKAN, *Prof. Dr.*
Tülay ÜSTÜNDAĞ, *Yrd. Doç. Dr.*
Veysel SÖNMEZ, *Prof. Dr.*
Yahya AKYÜZ, *Prof. Dr.*
Yasemin ESEN, *Dr.*
Yücel GELİŞLİ, *Doç. Dr.*

Sahibi: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dekanlığı adına:

Prof. Dr. A. Gönül AKÇAMETE

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ
İncitaşı Sk. No: 10
06510 Beşevler ANKARA
Tel: 0(312) 213 6655
Basım Tarihi: 22/05 /2009

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DERGİSİ

Yıl : 2008 Cilt : 41 Özel Sayı

İÇİNDEKİLER

Dergimizin İlk Sayısı Hakkında
Mahmut TEZCAN 1-5
Türk Eğitim Tarihi'nin Eğitim Bilimleri İçindeki Yeri ve Eğitim Fakültelerinde Okutulma Gerekçeleri
Yahya AKYÜZ 7-22
Eğitim Bilimleri Fakültesi (1964 – 2008) : Eğitim Bilimlerinin Kurumsallaşmasına ve Öğretmen Yetiştirmeye Katkıları Açısından Bir Değerlendirme
Nizamettin KOÇ 23-47
Ankara Üniversitesi Eğitim (Bilimleri) Fakültesinin Kuruluşundan Bazı Dersler
M.Nuri KODAMANOĞLU 49-52
10.Yıl 10.Sınıf
Hamide TOPÇUOĞLU 53-64
Eğitim (Bilimleri) Fakültesi'nin Kurucu Dekanı:Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu
İnayet AYDIN ve Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ 65-78
Türk Sosyolojisinde Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu
Mahmut TEZCAN 79-91
Ankara Üniversitesi Eğitim (Bilimleri) Fakültesi'nin Kurucularından Prof. Dr. Yaşar Karayalçın: Yaşam ve Eğitim (Bilimleri) Fakültesi Öyküsü
Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ ve İnayet AYDIN 93-112
Eğitim Bilimlerinin Türkiye'de Bir Geleceği Var mı?
L. Işıl ÜNAL ve Seçkin ÖZSOY 113-131
Üniversiter Yapı İçerisinde Eğitim Bilimlerinin Statüsü: Geçmişi, Bugünü ve Geleceği
Sedat YÜKSEL 133-159
Eğitim Sosyolojisinin Türkiye'deki Serüveni
Mahmut TEZCAN 161-173
İlköğretim Okullarında Türkçe Dilbilgisi Öğretimi ve 2005 Türkçe Öğretim Programı
Murat ÖZBAY ve Ahmet BALCI 175-199
II. Meşrutiyet'te Çocuk Hakları Alanında Bir Dergi:"Musavver Hukuk-i Etfal"
Ali GURBETOĞLU 201-219
Örgün ve Yaygın Eğitim Açısından Sanat Özgürlüğü
Coşkun SAN 221-229
Barış Kültürü ve Sanatsal Öğrenme
İnci SAN 231-236
Okur-Yazarlık Öğretmen Eğitiminde Fakülte-Okul İşbirliği ve Türkiye
Derya YAYLI 237-249
Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi ve Yazılı Anlatım Ürünlerinin Değerlendirilmesi
Fatma SUSAR KIRMIZI 251-275
Bir Öğretim Yöntemi Olarak Tarihsel Canlandırma: Ankara'daki Öğretmenlerin Eğitim İhtiyaçları
Tanju GÜRKAN, Dürdane BAYRAM, R. Şükrü PARMAKSIZ, Berna ARSLAN ve Fahriye HAYIRSEVER 277-291
Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Kuruluşun Perde Arkası
Coşkun SAN 293-298
Jack Mezirow ve Dönüştürücü Öğrenme Kuramı
Fevziye SAYILAN 299-316
Prof. Dr. Ali Naim İnan'ın Ankara Üniversitesi Eğitim (Bilimleri) Fakültesi'ne Katkıları
İnayet AYDIN Yasemin KARAMAN-KEPENEKCİ 317-333
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Yazım ve Yayım Kuralları
Editörlük 335-344

ANKARA UNIVERSITY
JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

Year: 2008 **Vol: 41** **Special Issue**

CONTENTS

Story of Our First Issue
Mahmut TEZCAN 1-5
The Place of Turkish Educational History within Educational Sciences and Reasons for Its Instruction in Faculties of Education
Yahya AKYÜZ 7-22
The Evaluation of Contributions of the Faculty of Educational Sciences at Ankara University to Education in the 43rd Anniversary of its Establishment
Nizamettin KOÇ 23-47
Lessons from the Establishment Process of Ankara University Educational (Sciences) Faculty
M.Nuri KODAMANOĞLU 49-52
10th Year 10th Grade
Hamide TOPÇUOĞLU 53-64
The Founder Dean of the Faculty of Education(al Sciences):Prof. Dr. Hâmide Topçuoğlu **İnayet AYDIN ve Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ** 65-78
Prof. Dr. Hamide Topçuoğlu İn Turkish Sociology
Mahmut TEZCAN 79-91
One of the Founders of Ankara University Faculty of Education(al Sciences) Prof. Dr. Yaşar Karayalçın:Story of Life and Faculty of Education(al Sciences)
Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ ve İnayet AYDIN 93-112
Is There a Future for Educational Sciences in Turkey?
Işıl ÜNAL ve Seçkin ÖZSOY 113-131
Status of Educational Sciences in University: The Background, Today and the Future
Sedat YÜKSEL 133-159
The Adventure of the Sociology of Education in Turkey
Mahmut TEZCAN 161-173
Turkish Grammar Teaching in Primary Schools and 2005 Turkish Teaching Curriculum
Murat ÖZBAY ve Ahmet BALCI 175-199
A Journal on the Rights of Children in the Second Constitution Period (II. Meşrutiyet Period) "Musavver Hukuk-i Etfal"
Ali GURBETOĞLU 201-219
Artistic Freedom in Formal and General Education
Coşkun SAN 221-229
Peace Culture and Artistic Learning
İnci SAN 231-236
Faculty-School Partnership in Literacy Teacher Education and Turkey
Derya YAYLI 237-249
Influence of the Creative Drama Method on Creative Writing Achievement, and Evaluation of Products of Written Expression in Turkish Lesson
Fatma SUSAR KIRMIZI 251-275
Historical Recreation as a Teaching Method: Needs of Teachers in Ankara
Tanju GÜRKAN, Dürdane BAYRAM, R. Şükrü PARMAKSIZ, Berna ARSLAN ve Fahriye HAYIRSEVER 277-291
Backstage of Establishing Ankara University, Educational Sciences Faculty
Coşkun SAN 293-298
Jack Mezirow and Transformative Learning Theory
Fevziye SAYILAN 299-316
The Contributions of Prof. Dr. Ali Naim İnan to the Ankara University Faculty of Education
İnayet AYDIN, Yasemin KARAMAN-KEPENEKCİ 317-333

Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences, year: 2008, vol: 41, no: özel sayı, 277-291

Historical Recreation as a Teaching Method: Needs of Teachers in Ankara

Tanju GÜRKAN* **Dürdane BAYRAM**** **R. Şükrü PARMAKSIZ*****
Berna ARSLAN**** **Fahriye HAYIRSEVER*******

ABSTRACT. This study was conducted as a part of the Multiple-Partnership Comenius Project titled as "*Historical Recreation as a Pedagogical Project: from training to action*". This study presents the findings of the needs analysis which aims at designing a training program considering the teachers needs. This study is a survey study and the participants of the study involve 47 teachers. The questionnaire which covers open-ended questions was formed by considering the expert ideas. The data analysis was conducted through content analysis. According to our findings, the participant teachers have different views and information about historical recreation so it is clear that they all need training on this issue. It is suggested that teachers should be provided training on this issue, some project should be conducted in line with this and that cooperation among primary or secondary schools and higher education institutions.

Key Words: Historical recreation, needs analysis, in-service teacher training

* Prof. Dr., Ankara University Faculty of Educational Sciences, gurkan@education.ankara.edu.tr
** Res. Assist., Ankara University Faculty of Educational Sciences, polat@education.ankara.edu.tr
*** Res. Assist., Ankara University Faculty of Educational Sciences, ramazansukru@hotmail.com
**** Res. Assist., Ankara University Faculty of Educational Sciences, barslan@education.ankara.edu.tr
***** Res. Assist., Ankara University Faculty of Educational Sciences, fahriyeh@education.ankara.edu.tr

SUMMARY

Purposes and significance: This study was conducted as a part of the Multiple-Partnership Comenius Project titled as "*Historical Recreation as a Pedagogical Project: from training to action*". In the project, seven institutions from six countries have been involved in this project. These are Centro de Formação Dr. Rui Grácio – Portoguese (as the project coordinator), Ankara University Faculty of Education – Turkey, Bollullos/Valverde Teacher Education Center - Spain, Department of Pedagogic Art Pedagojik – Spain, Cenova University - Italy, Ostrava University - Czech Republic, Crete Secondary Education Director Office - Crete / Greece. The project aims at introducing, implementing and spreading historical recreation as an instructional method. A need analysis was conducted to identify the needs of the teachers in line with this. In this study the findings of this need analysis were dealt with.

Methods: A questionnaire was designed to identify the needs of the history teachers and social science teachers. This questionnaire had been examined by an expert before it was finalized. The questionnaire included open-ended questions aiming at identifying the needs of the teachers. 80 teachers were administered to the questionnaire form. However, only 47 teachers sent their forms having been answered. The participants were 27 females and 20 males. According to their subject area 26 of them were history teachers, 16 of them were social science teachers and 5 of them were the teachers of the other subject areas

This study is a survey study. The data were analyzed through content analysis, included in the qualitative methods. In this analysis process, the data were coded and then the common data were grouped. When it was needed, the codes were developed and modified. Frequency and percentage was taken into consideration when the data were put into a table.

Results and Discussion: It was found out that the teachers had different ideas and information about historical recreation and that they needed training. The findings are listed as

1. The teachers perceive the historical recreation methods in a different way. Most of them do not know this method enough.
2. They stated that the topics about stressing the unification of our country and Turkish determination on these issues –such as Çanakkale War and Independence War- were more appropriate.
3. They also indicated that the topics for the historical recreation should be decided with the teachers, academicians and the students.

4. They added that they would like to use the books and documents in the archive.
5. They, lastly, expressed that they need guidance for the historical recreation method.

In line with the findings obtained the suggestion are given below:

1. The in-service training should be provided for the teachers regarding the historical recreation.
2. A guidance service should be established to provide the needs of the teachers for the historical recreation in the schools.
3. Various project studies should be conducted to spread the historical recreation and these studies should be supported.
4. Primary schools, secondary schools and higher education institutions should be cooperated for historical recreation.

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, yıl: 2008, cilt: 41, sayı: özel sayı, 277-291

Bir Öğretim Yöntemi Olarak Tarihsel Canlandırma: Ankara'daki Öğretmenlerin Eğitim İhtiyaçları

Tanju GÜRKAN* **Dürdane BAYRAM**** **R. Şükrü PARMAKSIZ*****
Berna ARSLAN**** **Fahriye HAYIRSEVER*******

ÖZ. Bu çalışma, "Bir Pedagoji Projesi Olarak Tarihsel Canlandırma: eğitimden eyleme" adlı Comenius projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, projede gerçekleştirilecek öğretmen eğitimi programının, öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturabilmesi için yapılan ihtiyaç analizi sonuçları sunulmaktadır. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmada çalışma grubunu 47 öğretmen oluşturmaktadır. Açık uçlu sorulardan oluşturulan anket formuna, uzman kanısı alınarak son şekli verilmiştir. Verilerin analizi, nitel analiz yöntemlerinden "içerik analizi" yöntemi ile yapılmıştır. Çalışma sonucunda, öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusunda farklı görüş ve bilgilere sahip oldukları ve eğitime gereksinim duydukları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, tarihsel canlandırma yöntemine ilişkin olarak öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesi, yöntemin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çeşitli proje çalışmaları yapılması ve ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları arasında tarihsel canlandırma etkinlikleri konusunda işbirliği yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Tarihsel canlandırma, ihtiyaç analizi, hizmetiçi öğretmen eğitimi

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, gurkan@education.ankara.edu.tr
** Arş.Gör., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, polat@education.ankara.edu.tr
*** Arş.Gör., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, ramazansukru@hotmail.com
**** Arş.Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, barslan@education.ankara.edu.tr
***** Arş.Gör., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, fahriyeh@education.ankara.edu.tr

GİRİŞ

Avrupa Birliği (AB), belirlediği eğitim politikalarının gerçekleşmesi için Socrates I (1995–1999), Socrates II (2000 – 2006) ve Hayat Boyu Öğrenme (2007–2013) programlarını uygulamaya koymuştur.

Türkiye ile Avrupa Toplulukları Komisyonu arasında 15 Nisan 2004' te imzalanan mutabakat zaptı ile Türkiye'nin AB Eğitim Programları'na katılımı kesinleşmiştir. Bu kapsamda, Türk krurum/kuruluşları Avrupa'daki uygun kurum/kuruluşlarla ortaklık kurarak, çeşitli projeler yapabilmektedir. AB Eğitim Programları'ndan biri olan, Hayat Boyu Öğrenme Programı'nın alt eylemleri Comenius, Grundtvig, Erasmus, Leonardo ve Ortak Konulu Programlar (Transversal)'dır. Bu çalışmanın gerçekleştirildiği alt eylem olan, Comenius Program'ının temel amacı, "Okul Eğitimi" alanında Avrupa ülkeleriyle işbirliği yaparak eğitimde kaliteyi artırmak ve kültürel diyalogu sağlayarak dil öğrenimini teşvik etmektir. Bu program, Okul Öncesi Eğitim, İlköğretim ve Ortaöğretim alanlarını kapsamaktadır. Comenius kapsamında çeşitli faaliyet türleri vardır. Bunlardan biri "Çok Taraflı Projeler" olarak adlandırılan, doğrudan Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen merkezi projelerdir (Hayat Boyu Öğrenme Programı, 2008).

Bu çalışma, Comenius programının Çok Taraflı Projelerinden biri olarak gerçekleştirilmekte olan "Bir Pedagoji Projesi Olarak Tarihsel Canlandırma: eğitimden eyleme (*Historical Recreation as a Pedagogical Project: from training to action*)" adlı proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu projede, altı ülkeden yedi ortak kuruluş (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi-Türkiye, Centro de Formação Dr. Rui Grácio – Portekiz (koordinatör kuruluş), Bollullos/Valverde Öğretmen Eğitimi Merkezi-İspanya, Pedagojik Sanat Bölümü-İspanya, Cenova Üniversitesi-İtalya, Ostrava Üniversitesi-Çek Cumhuriyeti, Girit Ortaöğretim Müdürlüğü-Girit / Yunanistan) yer almaktadır. Proje, bir öğretim yöntemi olarak "Tarihsel Canlandırma"nın tanıtımı, uygulanması ve yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır. Buna yönelik olarak proje kapsamında yer alacak öğretmenlere 90 saatlik bir öğretmen eğitimi verilecektir. Öğretmen eğitimi programını öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturabilmek için, ihtiyaç analizi araştırması yapılmıştır. Bu çalışmada ihtiyaç analizi sonuçları sunulmaktadır.

Tarihsel Canlandırma Yöntemi ve Uygulanışı

Tarihsel canlandırma (historical reenacment & recreation), katılımcıların tarihsel olayın bir bölümünü canlandırdıkları bir çeşit fantastik eyleme dayalı rol oynama biçimidir. Bu yöntemin amacı ele alınan dönemi, kültürü, dili, yemek alışkanlıkları gibi özellikleri ile birlikte bir bütün olarak

inceleyip, öğrencilerde döneme ilişkin bir bakış açısı geliştirmeyi sağlamaktır (Costa, 2008).

Tarihsel canlandırma yöntemi iki farklı şekilde uygulanabilmektedir. Bu uygulamaların ilki, "yaşayan tarih" uygulamasıdır (Costa, 2008). "Yaşayan tarih", çocuk ve yetişkinlerin geçmişle, eğlenceli ve somut bir bağ kurabilmelerini (Ata, 2007) ve öğrencilerin geçmişe ilişkin kişisel deneyim kazanmalarını sağlamak amacıyla yapılmaktadır (Barnes, 1978). Yaşayan tarih, tarihi insan ve nesnelerle canlandırma uygulamasıdır. Burada genellikle programlarda yer almayan, az bilinen, daha çok günlük hayatla ilgili ayrıntılara yer verilir. "Yaşayan Tarih" uygulamalarında yorumcular, tarihi bir dönemi ele alarak, o dönemin fiziksel ve zihinsel dünyasını tekrar canlandırırlar. Bu etkinliğin gerçekleştirildiği yerler, okul ya da sınıf değil müzeler ve tarihi mekânlardır. Avrupa'da şatolar, diğer tarihi mekânlar ve müzeler canlandırma ve yaşayan tarih gruplarına hizmet vermeye başlamıştır. Yaşayan tarih müzelerinde, insanlar geçmişte yaşamış kimselerin rolünü oynayarak, onlar gibi yaşar ve çalışırlar. Yaşayan tarih müzesinin ziyaretçileri, o dönemin tanıklarıdır. Bu yöntemi, ilk olarak açık hava müzesinin öncüsü Arthur Hazelius (1833–1901) kullanmıştır. Hazelius, 1891'de Stokholm'de İskandinavya Halk Müzesi olan Skansen'i kurmuştur. Müzenin popülaritesine rağmen, bir şeylerin eksik olduğunu görmüş, insan unsurundan arındırılmış bir mimari park kurduğunu düşünmüş ve buna "geçmişin kuru kabuğu" adını vermiştir. 1898'de müzeye hayat vermeleri için müzisyenleri ve meslek sahiplerini buraya taşımıştır (Ata, 2007).

İkinci uygulama ise, toplumun geçmişte içinde yer aldığı zamanı ve mekânı dinamik ve etkin bir yolla tekrar canlandırma çalışmasıdır. Bu uygulama, ilkine göre daha fazla deneyim ve birikim gerektirir. Bu uygulamanın yaşayan tarih uygulamasından farkı, izleyicilerin de etkinliklerin içerisinde aktif rol almalarıdır "Tarih festivali" olarak adlandırılabilecek bu uygulama, zaman içerisinde gelişerek daha fazla toplumsal katılımın sağlanabildiği bir yapıya dönüşebilir (Costa, 2008).

Bain ve Mirel (1982), tarih öğretiminde "tematik yaklaşım"ın önemini vurgulamışlardır. Bu yaklaşımda süreç ya da gerçekler yerine kavramlar vurgulanır. Programlarda "tarih düşüncesi" yerine "tarih öğretimi"nin vurgulandığını ve bu yaklaşımın tarihin içselleştirilmesini engelleyen bir faktör olduğunu belirtmişlerdir. Tarihsel canlandırmanın rol oynama ya da benzetişimle karıştırılmaması gerektiğini vurgulamışlardır. Tarihsel canlandırmada amaç, sadece ilgili dönemin kostümleri ile o dönemi canlandırmak değil, aynı zamanda öğrencilerin ele alınan dönemi sorgulayıcı bir yaklaşımla incelemelerini sağlamak olmalıdır. Julian Tilbury, canlandırmanın tarih eğitiminin güçlü bir aracı olduğunu ve canlandırma

yapılırken üç ilkenin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmektedir. Bunlar; kurallara uygunluk ve güvenlik, tarihi doğruluk ve ilginç sunuştur (Ata, 2007).

Tarihsel canlandırmada üç farklı yorum türü kullanılabilir (Barnes, 1978): birinci kişi yorumu, ikinci kişi yorumu, üçüncü kişi yorumu. *Birinci kişi yorumu*, gönüllü yorumcuların bir tarihsel olayı, dönemin kostümleriyle ve dönemin konuşma dilini kullanarak, "olabildiğince gerçekçi olarak" canlandırmasıdır. Burada yorumcular birinci kişi oldukları için, oynadıkları dönemin fikirlerini, alışkanlıklarını, yaşam tarzını sorgulayamazlar. Bazı projelerde, bunun önüne geçebilmek için canlandırmalarda bütün yorumculara birinci kişi rolü verilmez. Aralarından bazıları farklı renkte giyinerek, rehber ve yorumcu rolünü üstlenirler. Bu durumda ziyaretçiler etkinlikleri sorgulama fırsatı bulurlar. *İkinci kişi yorumunda* yorumcu, dönemin karakterini yansıtmaya çalışmaz, sadece dönemin mesleğini icra eder. *Üçüncü kişi yorumunda* yorumcular, kostümlü yorumlayıcılardır. Başka bir dönemde yaşayan tarihi karakterin rolünü oynamazlar.

Arnold (1998), etkin katılımın öğrenmede kalıcılığın sağlanabilmesi için önemli bir faktör olduğunu, ancak tarih dersleri gibi bazı derslerde etkin katılımı sağlamanın zor olduğunu belirtmektedir. Bu noktada, tarihsel canlandırma, aynı zamanda bir yöntem olarak etkili bir öğrenme-öğretme süreci gerçekleştirmede kullanılabilir.

Tarihsel canlandırmanın bir öğretim yöntemi olarak kullanımı için sırasıyla yapılması gereken çalışmalar aşağıdaki gibidir (Costa, 2008):

1- *Hazırlık aşaması*: Bu aşamada canlandırmanın yapılacağı tarihsel dönemle ilgili aşağıdaki etkinlikler yapılabilir:

a. İlgili döneme ilişkin kıyafetler, alışkanlıklar, toplumsal iletişim biçimlerinin belirlenmesi

b. Kullanılan dil ve sözcüklerin tespit edilmesi

c. Geleneksel hikâyelerin, efsanelerin toplanması

d. Toplanan geleneksel motiflerin nasıl bir ilişki içerisinde sunulacağına karar verilmesi

e. Katılımcıların ve diğer öğelerin (askerler, işçiler, tiyatro, dans, müzik ve diğerleri) belirlenmesi

f. Provaların düzenlenmesi

2- *Materyallerin hazırlanması*:

a. Seçilen mekânın düzenlenmesi

b. Seçilen tarihsel döneme ilişkin alt öğelerin (kıyafetler, keşifler, sanat anlayışı, düşünüş biçimleri) sergilenmesi ya da örneklerinin hazırlanması

   i. Ulusal mirasa ilişkin materyaller

   ii. Hazırlık sürecinde katılımcılar tarafından üretilen materyaller

   iii. Etkinlik esnasında üretilen materyaller

c. Dekorasyon, çevrenin düzenlenmesi ve zamanın planlanması

d. Stant ve oturma düzeninin oluşturulması

e. Tarihsel canlandırma festivalinin düzenlenmesi

Buraya kadar açıklanan "tarihsel canlandırma", Avrupa ve ABD'de öğretim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Türkiye'de tarih eğitiminde etkin öğrenmeyi gerçekleştirmek için 1908'den sonra temsil ve okul piyesleri, 1950'li yıllardan sonra dramatizasyon, 1990'lı yıllardan sonra eğitsel drama teknikleri kullanılmaya başlanmıştır (Ata, 2007).

Türkiye'deki öğretmenler öğrenme-öğretme sürecinde rol oynama, eğitsel drama gibi bazı teknikleri kullanmaktadır. Ancak, bir öğretim yöntemi olarak tarihsel canlandırma öğretmenler için oldukça yenidir. Bu nedenle, yöntemi tanıtmak ve kullanımını yaygınlaştırmak için öncelikle öğretmenlerin bu alandaki ihtiyaçlarının belirlenmesi önemli görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki öğretmenlerin tarihsel canlandırma yöntemine ilişkin ihtiyaçlarının belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Tarihsel canlandırma yöntemi öğretmenler tarafından nasıl algılanmaktadır?
2. Öğretmenlerin canlandırma yapmak için seçtikleri konular ve bu konuları tercih etme nedenleri nelerdir?
3. Tarihsel canlandırma yöntemini uygularken, öğretmenlerin görüş almak istedikleri kişiler ve yararlanmak istedikleri kaynaklar nelerdir?
4. Öğretmenler tarihsel canlandırma yöntemini uygularken, danışmanlık hizmetine gereksinim duymakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu. Bu araştırmanın çalışma grubunu, proje kapsamında düzenlenecek olan öğretmen eğitimi seminerine katılacak öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 80 öğretmene anket formu verilmiştir. Belirlenen süre içerisinde 47 anket geri dönmüştür. Çalışma grubunu 27'si kadın, 20'si erkek; 26'sı Tarih, 16'sı Sosyal Bilgiler ve 5'i diğer branşlardan olmak üzere toplam 47 öğretmen oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması. Tarihsel olayları yeniden canlandırma projesi kapsamında 28 Ekim –02 Kasım 2006 tarihlerinde Lagos/Portekiz'de yapılan ilk proje toplantısında "İhtiyaç Belirleme Çerçevesi" belirlenmiştir. Belirlenen ana hatlar doğrultusunda Türkiye'deki Tarih ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik bir anket formu geliştirilmiş ve uzman kanısı alınarak son şekli verilmiştir. Anket formu, katılımcıların "tarihsel canlandırma konusundaki eğitim ihtiyaçları"nı belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi. Araştırmada elde edilen verilerin analizi, nitel analiz yöntemlerinden "içerik analizi" yöntemi ile yapılmıştır. İçerik analizi, bir metindeki değişkenleri belirlemek amacıyla, sistematik, tarafsız ve sayısal olarak yapılan analiz demektir (Wimmer ve Dominick, 2000). Öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusuna yönelik ihtiyaçları betimlenirken verilerin kodlamasına gidilmiş, ortak olan veriler gruplanmış, gerektiğinde kodlamalar değiştirilmiş ve geliştirilmiştir. Veriler frekans ve yüzdelik dilimler kullanılarak tablolaştırılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusundaki eğitim ihtiyaçlarına ilişkin bulgular aşağıda sunulmaktadır.

Birinci alt amaca ilişkin bulgular

Öğretmenlerin **"Sizce tarihsel canlandırma nedir?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. *Tarihsel Canlandırmanın Öğretmenler Tarafından Algılanması*

	f	%
Tarihsel bir olayı, o döneme ait kostüm, mekân özellikleri, görsel ve işitsel araç-gereçler yardımıyla ve metinler oluşturarak sınıf veya başka bir ortamda yeniden canlandırma	13	25.49
Tarihsel olayları, tarihsel gerçekliği ile dramatize etme	12	23.53
Öğrencilerin tarihteki belli başlı olayları/ kahramanların rollerini özellikleri ile canlandırmaları	10	19.61
Anlatılacak olan ders konusunun temsili olarak sunulması	4	7.84
Tarihsel olayları birebir tekrar etme	3	5.88
Tarihin öğrenciler tarafından belirli bir senaryo ile görsel materyaller kullanılarak canlandırılması	3	5.88
Tarihe mal olmuş önemli olaylara ilişkin kalıcı öğrenmeler gerçekleştirebilmek için her türlü görsel ve işitsel materyalin kullanılması	3	5.88
Yaşanmış bir olayı günümüz yorumuyla aktarma	2	3.92
Olayları, o dönemin özelliklerini hayal ederek anlatma	1	1.96
Toplam	51	100.00

Tarihsel canlandırmayı, araştırmaya katılan öğretmenlerin % 25.49'u (f:13) "olayın geçtiği dönemin bütün özellikleri ile birlikte sınıf veya başka bir ortamda yeniden canlandırılması", % 25.33'ü (f:12) "tarihsel gerçekliği ile dramatize edilmesi", %19.61'i (f:10) "olayları/ kahramanların rollerini özellikleri ile öğrencilerin canlandırmaları" olarak algılamaktadır. Bir öğretmen ise "Tarihsel canlandırma gerçeği yansıtmaz! Ancak, film ya da slâytlar yardımcı olarak kullanılabilir" şeklinde farklı bir görüş belirtmektedir.

Öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusunda farklı görüşleri vardır. Tarihsel canlandırma yönteminin doğru olarak anlaşılıp kullanılması için öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duydukları görülmektedir.

İkinci alt amaca ilişkin bulgular

Öğretmenlerin **"Tarihsel canlandırma konusunda bir etkinlik hazırlayacak olsaydınız, hangi konuyu seçerdiniz?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. *Öğretmenler Tarafından Tercih Edilen Konular*

	f	%		f	%
Çanakkale Zaferi	8	14.04	İç İsyanlar	2	3.51
Kurtuluş Savaşı	6	10.53	Lale Devri	2	3.51
İstanbul'un Fethi	4	7.02	Öğretim Birliği Yasası	2	3.51
Kongreler (Sivas, Erzurum, Amasya)	4	7.02	Lozan Barış Görüşmeleri ve Sevr Antlaşması	2	3.51
Divan-ı Hümayun (Osmanlı Devleti'nde Bakanlar Kurulu)	3	5.26	Osmanlı Devleti'nin. I. Dünya Savaşına Girmesi	2	3.51
Meşrutiyetin İlanı ve Tanzimat ve Islahat Fermanları	3	5.26	Konu değil dönem tespiti daha doğru olur	2	3.51
TBMM Çalışmaları	3	5.26	Padişahların hayatı	2	3.51
Harem ve Osmanlı Devleti'nde Kadınların Etkisi	2	3.51	Diğer	10	17.55
			Toplam	**57**	**100.00**

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, %14.04'ü (f:8) "Çanakkale Zaferi", %10.53'ü (f:6) "Kurtuluş Savaşı", % 7.02'si (f:4) "İstanbul'un Fethi" ve % 7.02'si (f:4) "Kongreler" konularını tercih etmişlerdir.

Öğretmenler tarihsel canlandırma yapmak için öncelikli olarak vatanın bütünlüğünün sağlanmasına yönelik kahramanlık konularını tercih etmektedirler.

Öğretmenlerin **"Canlandırma yapacağınız konuyu seçme nedenleriniz nelerdir?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 3'de sunulmaktadır.

Tablo 3. *Öğretmenlerin Konuları Seçme Nedenleri*

	f	%
Bütün olumsuzluklara rağmen yoktan var olan bir ulusun hikâyesi	14	17.95
Türk halkının azim ve kararlılığının önemi	10	12.82
Milli mücadele ve bağımsızlığın önemi	9	11.54
Kolay canlandırılabilir olması	8	10.26
Yakın tarih. Sonuçların hala önemli ve güncel olması	7	8.97
Dünya tarihini etkilemesi	6	7.69
Devlet büyüklerinin bilime, ilime, sanata, vatan ve millet sevgisine verdiği önem	6	7.69
Anadolu halkının hoşgörüsünü anlatması	5	6.41
Önemli ve ilginç olması	4	5.13
Tarihin gizli kalmış yanlarını ortaya koyma	3	3.85
Demokrasi ve demokratikleşme çabalarının önemi	2	2.56
Türkiye'nin stratejik önemini ortaya koyma	2	2.56
Anadolu'daki isyanların gerçek nedenlerini bulma	2	2.56
Toplam	78	100.00

Tablo 3'deki bulgulara göre, öğretmenlerin %17.95'i (f:14) "Bütün olumsuzluklara rağmen yoktan var olan bir ulusun hikâyesi", %12.82'si (f:10) "Türk halkının azmi ve kararlılığının önemi" ve %11.54'ü (f:9) "Milli mücadele ve bağımsızlığın önemi"ni canlandırma konusunu seçme nedenleri olarak belirtmektedirler.

Üçüncü alt amaca ilişkin bulgular

Öğretmenlerin **"Tarihsel canlandırma konusunda bir etkinlik hazırlayacak olsaydınız, konuyu kimlerle görüşerek seçerdiniz?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4'de sunulmaktadır.

Tablo 4. *Öğretmenlerin Konuları Seçerken Görüşlerini Alacakları Kişiler*

	f	%
Zümre öğretmenleri	26	33.77
Akademisyenler	17	22.08
Öğrenciler	11	14.29
Tiyatro sanatçıları	6	7.79
Olayın tanıkları	5	6.49
Diğer branş (drama, müzik, edebiyat vb) öğretmenleri	5	6.49
Okul yönetimi	4	5.19
Müze, Tarih Enstitüsü, Bakanlık yetkilileri	3	3.90
Toplam	77	100.00

Tablo 4'e göre, öğretmenlerin % 33.77'si (f:26) "zümre öğretmenleri", % 22.08'i (f:17) "akademisyenler" ve %14.29'u (f:11) "öğrenciler" ile birlikte canlandırma konularını seçmek istediklerini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin **"Tarihsel canlandırma yöntemini kullanırken amaçlarınıza ulaşmak için ne tür kaynaklara ihtiyaç duyarsınız?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 5'de sunulmaktadır.

Tablo 5. *Öğretmenlerin Yararlanmak İstedikleri Kaynaklar*

	f	%		f	%
Kitaplar	29	21,32	Tarihi kalıntılar/ eserler	6	4,41
Kostüm (dönemsel kıyafet)	26	19,11	Canlı tanıklar	6	4,41
Arşiv/belgeler	15	11,03	Müzik/ ses kayıtları	6	4,41
Resim	13	9,56	Haritalar	3	2,21
Anılar/hatıratlar	10	7,35	İnternet	3	2,21
Senaryo/metin	8	5,88	Film/ belgesel	3	2,21
Dekor	8	5,88			
Toplam				174	100.00

Tarihsel canlandırma yöntemini kullanırken öğretmenlerin, % 21,32'si (f: 29) "kitaplar", %19,11'i (f:26) "kostüm (dönemsel kıyafet)", %11,03'ü (f:15) "arşiv/belgeler"den yararlanmak istediklerini belirtmektedirler.

Öğretmenler, öncelikli olarak, tarihi döneme veya olaya ilişkin kolay ulaşabileceklerini düşündükleri kitaplar, kostümler ve belgeleri belirtmişlerdir.

Dördüncü alt amaca ilişkin bulgular

Öğretmenlerin **"Tarihsel canlandırma konusunda, danışmanlık hizmetine ihtiyacınız olacağını düşünüyor musunuz?"** sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6. *Öğretmenlerin Tarihsel Canlandırma Konusunda Danışmanlık Hizmeti Gereksinimleri*

	f	%
Evet	41	95.35
Hayır	2	4.65
Toplam	43	100.00

Tablo 6'ya göre, öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusunda, % 95.35'i (f:41) "danışmanlık hizmeti" almak istediklerini, % 4.65'i (f:2) ise "danışmanlık hizmeti" almak istemediklerini belirtmişlerdir. Görüşlere ilişkin bazı açıklamalar şöyledir:

> "Eğer tiyatrocu, drama eğitmeni veya bu alanda uzman birileri olacaksa neden olmasın!" (25, Kadın)
>
> "Ağzımızdan çıkan bir kelimenin dahi karşımızdaki gençleri ne kadar etkilediğini düşünürsek böyle ciddi bir çalışmayı amatörce yapmaya kalkmak önemli bir hata olacaktır." (29, Kadın)
>
> "Bu işi daha güzel yapabilmek için bir danışmana ihtiyacım var." (33, Erkek)
>
> "Hayır. Uygulanan eğitim programı ve imkânlar çerçevesinde danışmana çok fazla ihtiyaç olduğunu düşünmüyorum!" (24, Kadın)
>
> "Hayır. Çevrenin imkânlarından yararlanarak, okul ve öğretmenlerin desteği ile bunu yapabileceğime inanıyorum." (33, Erkek)
>
> "Donanımlı düzeye gelmek için elbette ihtiyaç duyarım." (23, Kadın)

Öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusunda eğitime gereksinim duydukları, ortaya çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma sonucunda, öğretmenlerin tarihsel canlandırma konusunda farklı görüş ve bilgilere sahip oldukları ve eğitime gereksinim duydukları tespit edilmiştir. Araştırmanın alt amaçlarına ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmaktadır.

1. Tarihsel canlandırma yöntemi öğretmenler tarafından farklı şekillerde algılanmaktadır. Öğretmenlerin çoğu, tarihsel canlandırma yöntemini yeterince bilmemektedir.
2. Öğretmenler tarihsel canlandırma yöntemi için öncelikli olarak vatanın bütünlüğünü sağlamaya yönelik Türk milletinin azim ve kararlılığını gösteren konuların (Çanakkale Zaferi, Kurtuluş Savaşı, vb.) uygun olduğunu belirtmişlerdir.
3. Öğretmenler tarihsel canlandırma yapılacak konuyu zümre öğretmenleri, akademisyenler ve öğrencilerle birlikte seçmek istediklerini belirtmişlerdir.
4. Öğretmenler tarihsel canlandırma için konu seçerken kitaplardan ve arşiv belgelerden yararlanmak istediklerini belirtmişlerdir.
5. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarihsel canlandırma konusunda danışmanlık hizmetine gereksinim duyduklarını belirtmişlerdir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Tarihsel canlandırma yöntemine ilişkin olarak öğretmenlere hizmetiçi eğitim imkanı sağlanmalıdır.
2. Tarihsel canlandırma yönteminin kullanımına ilişkin olarak ihtiyaç duyan okullara bu konuda danışmanlık hizmeti sunan bir yapı kurulmalıdır.
3. Tarihsel canlandırma yönteminin kullanımını yaygınlaştırmak için çeşitli proje çalışmaları yapılmalı ve bu çalışmalar desteklenmelidir.
4. İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumları tarihsel canlandırma etkinlikleri konusunda işbirliği yapmalıdır.

KAYNAKÇA

Ata, B. (2007). Tarihsel Canlandırma Nedir? *Öğretmen Eğitimi Semineri Yayımlanmamış Notlar.*

Arnold (1998). Make your history class hop with excitement (at least once a semester) designing and using classroom simulation. *The History Teacher, Vol. 31*, No.2, s.193-203.

Barnes, L.J. (1978). Living history in the junior high school classroom. *The History Teacher, Vol. 11,* No. 4, s. 509-513.

Bain, R., Mirel, J. (1982). Re-enacting the past: Using R.G: Collingwood at the secondary level. *The History Teacher, Vol. 15,* No. 3, s. 329-345.

Costa, M. (2008). *Methodology of historical re-creation.* Yayımlanmamış notlar.

Hayat Boyu Öğrenme Programı (2008). [Online] http://www.ua.gov.tr/index.cfm?action=detay&bid=7 adresinden 15.02.2008 tarihinde indirilmiştir.

Wimmer, R. D. ve Dominick, J. R. (2000). *Mass media research: an introduction.* Belmont: Wadsworth Publishing Company.